

การสร้างเสริมสุขภาพและฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงด้วยศาสตร์กายภาพบำบัด
ภายใต้ชุดโครงการ "วลัยลักษณ์สุขภาพโมเดล : ฟื้นฟูคุณภาพชีวิต สร้างสุขภาวะอย่างยั่งยืน พื้นที่ชุมชนราย
รอบมหาวิทยาลัย"

การสร้างเสริมสุขภาพและฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงด้วยศาสตร์กายภาพบำบัด เป็นโครงการต่อเนื่องของสำนักวิชาสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ที่อยู่ภายใต้ชุดโครงการ "วลัยลักษณ์สุขภาพโมเดล : ฟื้นฟูคุณภาพชีวิต สร้างสุขภาวะอย่างยั่งยืน พื้นที่ชุมชนรายรอบมหาวิทยาลัย" มุ่งเน้นการดูแลบริการผู้ป่วย และจัดทำฐานข้อมูลระบบสุขภาพเพื่อเป็นฐานข้อมูลผู้ป่วยให้ง่ายต่อการเข้าถึงของผู้ให้บริการทั้งผู้ให้บริการในพื้นที่ระดับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล รวมถึงการส่งต่อข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว โดยบูรณาการองค์ความรู้ศาสตร์กายภาพบำบัด ผ่านรายวิชาพื้นฐานกายภาพบำบัดชุมชน (Basic physical therapy in community) ร่วมกับ ศาสตร์แพทย์แผนไทยประยุกต์ ในรายวิชาหัตถเวชกรรมแผนไทย 3 (Thai Traditional Therapeutic Massage 3) และ เกษศาสตร์ ในรายวิชาสปาและผลิตภัณฑ์สปาจากธรรมชาติ (Spa and Natural Spa Products) รวมทั้งรายวิชาเภสัชเวทเบื้องต้น (Fundamental Pharmacognosy)

โดยเริ่มกระบวนการตั้งแต่กิจกรรมการพัฒนาต่อยอดระบบฐานข้อมูลและระบบการส่งต่อผู้ป่วยที่ต้องได้รับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ ที่มีการประชุมร่วมกับ รพ.สต. เพื่อศึกษาระบบฐานข้อมูลและระบบการส่งต่อผู้ป่วยที่ต้องได้รับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อร่วมกันออกแบบให้เป็นระบบระดับพื้นที่ เป็นระบบที่ปรับปรุงจากของเดิมที่มีอยู่ หรือ สร้างระบบใหม่ให้สอดคล้องกับการใช้งานของพื้นที่ ออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้ป่วยที่ต้องได้รับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อความเข้าใจร่วมกันในการส่งต่อผู้ป่วยจากโรงพยาบาลแม่ข่ายกลับมายังชุมชน กิจกรรมการพัฒนาการให้บริการทางกายภาพบำบัด ลงพื้นที่ประเมินคัดกรองปัญหาและให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพแก่ผู้ป่วยสูงอายุโดยนักกายภาพบำบัดและแกนนำผ่านการออกกำลังกาย อาหารและการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรในชุมชน จำนวน 13 ราย แบ่งความถี่ของการลงให้บริการทางกายภาพบำบัดตามระดับความรุนแรงของผู้ป่วย กิจกรรมพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถของแกนนำเดิม รวมถึงการพัฒนาแกนนำใหม่เพิ่มขึ้นตามความต้องการของชุมชนผ่านการอบรมทักษะการดูแลและฟื้นฟูผู้สูงอายุ รวมจำนวน 12 คน จากการติดตามผลวิธีการดูแลผู้ป่วยติดเตียงพบว่า แกนนำ อสม. ร้อยละ 100 สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับที่ดีเยี่ยม สามารถฟื้นฟูผู้ป่วยได้ถูกวิธี และมีความใส่ใจรายละเอียดกระบวนการฟื้นฟูเพื่อผู้ป่วยติดเตียงมีอาการที่ดีขึ้น สำหรับกิจกรรมพัฒนาระบบการให้บริการส่งเสริมและป้องกันโรคแก่กลุ่มวัยก่อนผู้สูงอายุ หรือผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ด้วยตรวจคัดกรองความเสี่ยงของโรคในกลุ่มวัยก่อนผู้สูงอายุ หรือผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง จำนวน 29 ราย พบว่า ผู้ป่วยที่มีความทันทานของหัวใจและระบบหายใจปกติเพียง 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.48 และเมื่อให้ความรู้ป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในกลุ่มวัยก่อนผู้สูงอายุ หรือผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคและการติดตามเฝ้าระวังพร้อมทั้งจัดการกับผลกระทบเป็นระยะและต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับบริบทและกลไกของชุมชน ทำให้ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงมีความทันทานของหัวใจและระบบหายใจปกติขึ้น ร้อยละ 85 นอกจากนี้คณะทำงานโครงการยังดำเนินกิจกรรมร่วมกับกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ประกอบอาชีพประมงในพื้นที่อำเภอท่าศาลา จำนวน 30 คน ที่ส่วนใหญ่มีสัญชาติกัมพูชา คิดเป็นร้อยละ 93 และมีสัญชาติลาว ร้อยละ 7 พบว่า ร้อยละ 80 ของกลุ่มแรงงานต่างด้าว มีกล้ามเนื้อมือไม่แข็งแรง และความยืดหยุ่นของกล้ามเนื้อหลังน้อย ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดอาการบาดเจ็บกล้ามเนื้อจากการประกอบอาชีพ จึงมีการให้ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับการยืดเหยียดกล้ามเนื้อเพื่อป้องกันการบาดเจ็บจากประกอบอาชีพเป็นรายบุคคล ทั้งนี้ คณะทำงานโครงการยังเผยแพร่ผลการดำเนินงานในนิทรรศการวิชาการรับใช้สังคม วิจัยเชิงพื้นที่ ตามแนวทางเป้าหมาย

การพัฒนาที่ยั่งยืนให้แก่ประชาชนและผู้แทนหน่วยงานในจังหวัดนครศรีธรรมราชรับทราบเพื่อการขยายผล
การจัดกิจกรรมไปยังพื้นที่รายรอบมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ต่อไป